

ma zbytočne unavovalo a oslabovalo. Spoliehala som sa na takzvaný šiesty zmysel, aby som sama seba presvedčila, že by som blížiaci sa koniec vycítila. Nebol ďaleko, no mala som ešte pár chvíľ k dobru. Utešovala som sa, ako som vedela.

Vedomie, že čoskoro zomriete, je veľmi zvláštne. Doliehali na mňa nezvyčajné otázky. Kde by som chcela byť v tej chvíli, keby som mala na výber? S kým? Chcela by som byť sama? Koho by som chcela vidieť v poslednej chvíli? Budem ešte pri vedomí? Alebo upadnem do mdlôb, ktoré ma uchránia pred Lisiným a Vascovým žiaľom, pred smútkom sestier? Možno to znie šialene, ale odmietala som unikať pred realitou. Keby som si mohla vybrať, chcela by som byť pri vedomí, schopná rozlúčiť sa a povedať im, ako veľmi ich ľúbim.

Prenasledovala ma aj iná otázka. A na ňu som nebola schopná odpovedať. Všetmožne som ju odháňala. Možno preto, lebo odpoveď by mi spôsobila trápenie, a mala som pocit, že som svoj podiel utrpenia už dostala.

Ľutovala som niečo?

~ 5 ~

Kde bolo...

Studený prievan bol nepríjemný, no väčšmi ma podráždilo ostré denné svetlo. A ten hluk a zhon naokolo. Nech sa to skončí!

– Ocko! Zasa si celú noc hral!

Prečo počujem Nathana? A ten jeho vyčítavý tón! Čo tu vlastne robí? Mal prísť neskôr. Navyše sme sa dohodli, že zájdem poňho na stanicu. Stihol by som sa dať do poriadku a zachovať zdanie, ktorému už neveril.

– Tak vstávaj!

Hoci som stále pochyboval o Nathanovej prítomnosti, z donútenia som nasilu otvoril jedno, aj to nie veľmi prívetivé oko. Vznášala sa nado mnou synova uštipačná tvár. Odkiaľ bral toľko energie? A ten neprekonateľne žiarivý úsmev! Po kom to mal? Po mne isto nie. Pri vstávaní z pohovky mi zaprašťalo celé telo. Takmer som si nepamätal, kedy a ako som sa na ňu zvalil. Len jedno bolo isté: Nathan tam vtedy

nebol. Masíroval som si sluchy, aby som si uľavil od dotieravej bolesti hlavy, a sledoval som syna motajúceho sa po byte. Rozčarovane sa rozhliadal po tej spúšti. Vzal fľašu, skontroloval hladinu – nijaká v nej už nebola – a smutne sa na mňa pozrel.

– Priveľa piješ, – vzdychol si. – Dobre že som prišiel skôr, ako bolo v pláne.

Konečne som vstal, no chvíľu trvalo, kým som nadobudol rovnováhu. Len čo sa mi prestala hojdať zem pod nohami, podišiel som k nemu. Bez slova som ho pobožkal na čelo a zmizol v kúpeľni. Musel som sa dostať z oparu, v ktorom som tápal.

Keď som sa po hodnej chvíli znova pobral za ním, vítala ma nablýskaná kuchyňa. Stačila jeho prítomnosť a dýchlo na mňa teplo domova. Upratal aj obývačku spustošenú vetrom a dažďom, ktoré som vpustil dnu. Roly sa obrátili. Syn pripravil raňajky pre otca. Robil všetko, aby sa upokojil, aby bolo vďaka nemu o mňa postarané. Pohrával sa s našimi radostnými spomienkami na časy, keď bol celkom malý a ja som mu, naozaj veľmi zriedka, usmažil vajíčka. Tej farchy sa bude musieť zbaviť. Položil tanier na stôl a potichu, ale nekompromisne mi povedal, aby som sa najedol. Zatváril som sa uštipačne ako on – s tým som nemal najmenší problém, bol predsa celkom po mne – a ani neviem, prečo som ho provokoval. Nalial som si šálku kávy a zapálil cigaretu. So smiechom vyvrátil oči.

– Si horší ako pubertiak, oci.

Aj ja som sa zasmial. Nemalo zmysel ho ďalej dráždiť. Zahasil som cigaretu a sadol som si k stolu.

Nathan sa usalašil oproti mne a zapichol vidličku do omelety. Vyzeral tak sviežo. Vďaka čomu? Určite to čoskoro zistím.

– Dokedy zostaneš? – spýtal som sa po prvom hlte omelety.

– Nevieam. Som tu na pár týždňov... Nejaký týždeň hore-dolu.

Prichádzal vždy nanajvýš na niekoľko dní. Nemohol som dopustiť, aby sa tentoraz zdržal tak dlho. Potreboval som nájsť spôsob, ako Nathana prinútiť ísť svojou cestou. Cestou, z ktorej niet návratu a po ktorej bude kráčať bezo mňa.

~ 6 ~

... tam bolo

Viečka som mala neskutočne ťažké. Pritom som tak strašne chcela otvoriť oči. Nešlo to. Namiesto pokožky ma obopínal akýsi olovený plášť. Okolo mňa sa niečo dialo. Žiadne prudké pohyby. Práve naopak. Vnímala som skôr len akúsi tichú prítomnosť. Svetlo nebolo ostré, ale tlmené. Tvár mi ovanulo teplo. Zašušťala látka. Preklíňala som rannú slabosť. Keď som konečne zaspala, moje telo sa takmer celkom vyplo. Spánok mu priniesol úľavu od ustavičného boja. Lenže ja som v tej chvíli chcela byť čulá. Vstať ako kedysi. Strapatá vyskočiť z postele. Pretrieť si pästami oči a naširoko ich otvoriť. Horela som od zvedavosti, čo sa deje naokolo. Horko-ťažko a zbytočne som sa pokúsila pohnúť, aspoň sa trochu pomrviť pod prikrývkou. Prigniavila ma bolesť, ozývalo sa všetko, čo sa v mojom tele pokazilo. Schopnosti ma jedna za druhou opúšťali a ja som bola proti tomu bezmocná.

– Nemusíš sa ponáhľať, mami, – nežne šepala Lisa.

Nevládala som jej odpovedať. S jazykom prilepeným na podnebie a ústami mľandrávými od tony liekov, čo som do seba pchala, som sa zmohla akurát na patetický ston. Hanbila som sa. Nechcela som, aby ma Lisa videla v takom stave, hoci si na to, žiaľ, musela zvyknúť.

– Máme čas.

Z jej veselého štebotu mi bolo do plaču. Po prebudení som bola beznádejne precitlivená. Položila ma každá maličkosť.

– Nie, nie, nie, mami! Je sobota, môžeme si robiť, čo chceme a ako chceme.

Pohľadila ma po líci a bolo po slzách. Vklzla ku mne pod prikrývku, pomohla mi vrátiť sa do pohodlnejšej polohy a pritúlila sa. Objala ma a zohrievala svojím teplom. Slastne som zapriadla.

– Chceš počuť, aký som mala večer? To ťa preberie.

Podarilo sa mi prikývnuť. Rozvláčne mi rozprávala o kamarátoch, sangrii, pizzi zohrievanej v mikrovlnke. O tom, ako ju *ten* chalan balil a ona ho uzemnila. O tom, že tancovala a spievala ako odtrhnutá z reťaze – namiesto mňa. Pred časom sme uzavreli dohodu. Vymámila som od nej sľub, že bude tancovať a spievať celý život, aj keď tu nebudem – najmä keď tu už nebudem –, hoci ja som týmto činnostiam neholdovala. Ona na rozdiel odo mňa áno a ja som odmietala pripustiť, aby ju môj odchod nenávratne zmenil.

Lisa bola vždy samá radosť, smiech a šibalstvo. Bola stelesnením života. Prišla celkom nečakane, s Vascom

sme na to neboli pripravení, nehovoriac o tom, že sme na jej prijatie do života vôbec neboli nastavení. Boli sme mladí a ani náhodou sme neuvažovali o založení rodiny. Bola vedľajším produktom našej lásky – najkrehkejším a najsladším. Stali sme sa rodičmi v čase, keď sme sa bezhlavo pustili do založenia cestovnej kancelárie. Iste, čakali sme *nejaké* bábätko, no nie skutočné, z mäsa a kostí, ktoré plače, rastie a vyžaduje si čas. Kým ja som prepadla panike a takmer som zavrhla náš pracovný projekt, Vasco vyzbrojený povestnou energiou bol pripravený výzvu prijať. Stále počujem, ako mi vraví: „Naše dieťaťko bude malý svetobežník, Madeleine!“ Mal pravdu. Bola presne tým, čo povedal. Ešte v brušku a počas prvých rokov života Lisa podnikla cestu okolo sveta, spala na exotických miestach, o akých sa iným ani nesníva, ochutnala všetky svetové kuchyne, rástla spievajúc a tancujúc a nikdy nezostala v našom tieni. Našla si miesto na slnku. Vďaka cestovaniu sa veľmi rýchlo osamostatnila. Odmietala som názor, že sme ju prinútili príliš rýchlo dospieť. Tá predstava sa mi nepáčila, nepripúšťala som, že ju náš polokočovný život v prvých rokoch života pripravil o rané detstvo. V poslednom čase sme sa k tej téme často vracali. Lisa vytiahla staré spomienky a dala mi za pravdu. Vždy našla cestičky k novým kamarátom, a keď sa chcela zaradiť do partie, nepoznala zábrany. Prišla, posunkami a úsmevom sa spýtala, či sa môže hrať s deťmi, ktoré stretla, a nikto ju neodmietol. Neporátala by som, koľko ráz sme ju počas pracovných stretnutí nechali hrať sa pod dohľadom takpovediac neznámych ľudí,

ktorí podľahli jej čaru a zdali sa nám na prvý pohľad dôveryhodní. A keď sme sa po ňu vrátili, vždy sme ju našli vo víre spevu a tanca.

O ten poklad, o svetlo, ktoré v sebe nosila, ju nesmie obrať nič – dokonca ani strata matky.

– Som na teba hrdá, – šepala som s námahou.

Tuhšie si ma pritísla a zostali sme v objatí tak dlho, že mi to pripadalo ako večnosť.

– Myslíš, že by si si vládala sadnúť? – spýtala sa po hodnej chvíli.

– Ale áno. Zvládnem to.

Pustila ma a odtiahla sa. Konečne som otvorila oči a pozrela sa na ňu. Bola taká krásna. Tie jej zlatozelené dúhovky so svätožiarou miernosti. Zazdalo sa mi, že má rovnaký pohľad ako ja. Ako ja *predtým*. Usmiala sa na mňa a do úsmevu vložila všetku svoju životnú energiu. Načerpala som z neho novú silu a s tvárou zvrátenou od námahy som sa vzoprela na rukách. Oprela som sa o záhlavie posteľe a Lisa mi podoprela chrbát vankúšmi.

– Prinesiem raňajky.

Keď odišla a nechala ma osamote, využila som situáciu a odľúkla si. Sadnúť si ma stálo veľa síl, no kým sa Lisa vrátila, studený pot bol preč. Položila mi na kolená podnos a s druhým si sadla k mojim nohám. Pripravila mi lahodný čaj a sušienky. Nič iné by som po prebudení nestráвила.

Napriek tomu som nevládala zakryť nechúť k výberu raňajkového jedálnička.

– Viem, že by si si dala niečo iné.